

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. II. Quomodo conficiendum sit Instrumentum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

interveniente auctoritate Magistratus, aut Iudicis publicantur; & scripturæ denique subscriptione scribentis, & trium vel duorum testium munitæ &c. quæ scripturæ omnes auctoritatem eam habent, ut fidem faciant &c. dummodo in eis defectus nullus fraudis suspicionem generans appareat, & ob hoc authentica dici possit, non tamen omnis authentica scriptura etiam publica est, nisi in latiore aliquo sensu id publicum accipere velis. Quæ autem publica propria scriptura est à Notario confecta, iterum duplex est, alia vocatur Protocollum, quæ summaria, succincta, seu brevis actus gesti est annotatio, memoriæ causâ facta; alia vocatur transumptum, videlicet Instrumentum authenticum & originale, ex protocollo desumptum, in legitimam formam cum debitis solemnitatibus redactum, plenam rei gestæ expositionem continens. Et quæ ex his originalibus instrumentis describuntur, exempla sive copię instrumentorum dicuntur. Privata verò instrumenta, quæ domestica etiam dicuntur, & à privatis tantum personis, non autem à Notario confecta dicuntur, authentica sunt, vel non authentica. Authentica dicuntur illa, quæ testium subscriptione, aut Sigillo, eoque recognito, & approbato, vel alio legitimo modo munita sunt, ita ut plenam fidem faciant. Non authentica dicuntur illa, quæ his adminiculis carent, uti sunt rationes privatæ, inventaria privata, seu registra, apochæ, antapochæ, Epistolæ privatæ &c.

§. II.

Quomodo conficiendum sit Instrumentum publicum?

Plures sunt solemnitates ad hoc requisitæ. Primò requiritur Divini Nominis invocatio; cujus tamen omnia factem de jure communi scripto non requiritur instrumentum, cum nullus juratus habeatur, expressionem hanc reprensens; servanda tamen est communis consuetudo; Secundò requiritur ut ponatur in instrumento annus Nativitatis Domini currens eo tempore, & apponatur in super Indictio (cujus inventio specimen Author Meth. hoc loco suggeret) & post indictmentem, Mensis ac dies, confecti instrumenti, & notata, quam etiam hora diei addatur; notata quoque & annus Imperatoris regnantis in terris Imperii, aut Supremi illius Principis, qui Superiorem in suis certis agnoscit, exprimat; apponatur etiam locus castri, vel civitatis, domus castri & hypocausti, vel atrii, ubi contractus v. g. super quo conficitur instrumentum celebratus est, (quamvis juxta aliquos hæc tam specialia & minuta non requirantur, servanda tamen iterum consuetudo. Tertiò requiritur; ut duo vel tres testes actui illi seu confectio instrumenti adsint, vocati ad hoc, & rogati, item in certis quibusdam casibus, quorum nomina instrumento inserantur, ut appareat, per quos de veritate, si dubitaretur, constare possit. Et quavis necessarium non sit, ut nomina subscribant testes, Notarius tamen suum pronomen & cognomen subscribere debet, & simul exprimere, quod ab eo

vel ab illis, ex quorum consensu actus hic dependet, rogatus ad hoc fuerit; Quartò denique requiritur, ut instrumentum scriptum coram partibus legatur (si tamen contractus ratio scripturam exigit) atque solemne Notarii Sigillum apponatur, quod quidem de jure non requiritur, ut plura alia consuetudo tamen jubet, quæ in hac instrumentorum materia multum valet.

§. III.

De Notario conficiente instrumenta publica.

UT autem legitimam auctoritatem habeat Notarius publica talia instrumenta conficiendi, debet vel à Supremo Principe aliquo, qui in temporibus Superiorem non agnoscit, vel ab aliquo speciale privilegium habente creandi Notarios, Notarius esse constitutus, vel debet hoc ipsi ab immemoriali consuetudine competere (quamvis hodiernâ consuetudine inferiores etiam Magistratus aliqui in suis territoriis Notarios constitutere possint) ita tamen, ut sit talis legitimus, matrimonio natus; liber sit, & non servus; ut sit peritus juris (quamvis ad hoc officium non requiratur Gradus Juris) ut sit Laicus (neque enim Clericis saltem in sacro Ordine constitutis convenit esse, saltem in rebus secularibus Notarios) qui tam in rebus ecclesiasticis quam temporalibus Notarii officium exercere potest, quia exerceat nudum ministerium sine omni jurisdictione; ut non sit publicè excommunicatus non toleratus &c. non potest tamen extra territorium constituentis Instrumentum fidem faciens conficere (quamvis intra territo-

rium constituentis possit etiam pro extraneis, si rogatus ab his fuerit, instrumentum conficere, extra territorium constituentis fidem etiam faciens) cùm officium publicum intra terminos Regionis illius restringatur, ubi confertur, & extra illud territorium non jam sit persona publica, sed privata; servanda tamen hac etiam in re recepta est consuetudo, quæ potestatem etiam Notarii extra territorium constituentis extendit, intra partes volentes.

§. IV.

Quam vim probandi habeant Instrumenta publica?

Original Instrumentum, legitime confectum plenè probat, & plenam fidem facit de illis, quæ dispositivè in eo continentur, non tantum pro proferente tale instrumentum, sed etiam contra proferentem c. 1. & 2. h. ob præsumptionem, quam pro se habent talia instrumenta, quin etiam protocollum, si Notarii manu scriptum sit, ex rogatione partium plenam fidem facit de actis, quæ ex eo plene intelligi possunt (quia Matrix quasi est, seu archetypum, ex quo extrahitur Instrumentum, & nisi actus ad sui substantialem perfectionem scripturam requirat, ante instrumenti perfectionem nondum perfectus) ita quidem, ut si dubium occurrat in instrumento, quod ex protocollo solvi possit, standum sit protocollo; & si si fortassis Notarius qui protocollum confecit, ante instrumenti confektionem mortuus sit, possit, si partes consentiant, alius Notarius cum auctoritate iudicis ordinarii, instrumentum ex relicto protocollo conficere, ut constat ex c. cum P. 15. h. 2.

Tit 2

§. V.